Rada
Evropské unie

Brusel 28. března 2025
(OR. en)

7558/25

AG 39
CIVCOM 77
COCON 14
COTER 46
CSDP/PSDC 202
CYBER 84
HYBRID 27
IPCR 21
JAI 388
MI 180
POLMIL 80
PROCIV 30
RELEX 392
SAN 134

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	27. března 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	JOIN(2025) 130 final
Předmět:	SPOLEČNÉ SDĚLENÍ EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ o Strategii unie připravenosti

Delegace naleznou v příloze dokument JOIN(2025) 130 final.

Příloha: JOIN(2025) 130 final

EVROPSKÁ KOMISE

VYSOKÝ PŘEDSTAVITEL UNIE PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKU

V Bruselu dne 26.3.2025
JOIN(2025) 130 final

SPOLEČNÉ SDĚLENÍ EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

o Strategii unie připravenosti

Úvod

K evropskému projektu neodmyslitelně patří mír a stabilita. Evropa však čelí nové realitě, která se vyznačuje rostoucími riziky a hlubokou nejistotou. Nezákonná útočná válka Ruska proti Ukrajině, rostoucí geopolitické napětí, státem podporované hybridní a kybernetické útoky, sabotáže zaměřené na kritická aktiva, zahraniční manipulace s informacemi a zasahování do nich a elektronická válka se staly trvalým rysem dnešní reality. Jde o varovný signál pro Evropu.

Pandemie COVID-19 prohloubila již existující nerovnosti a ukázala, že zdravotnické služby a dodavatelské řetězce v Unii, včetně energie, zdravotnických výrobků, potravin a kritických surovin, mohou být hluboce narušeny. V současném kontextu tvrdé geopolitické a hospodářské konkurence a konfliktů jsou stále zranitelnější vůči ekonomické manipulaci a nátlaku.

EU je navíc stále více vystavena důsledkům změny klimatu, pokračujícímu zhoršování životního prostředí a riziku dalších pandemií. Evropa je kontinent, který se ohřívá nejrychleji. Zažila ničivé přírodní katastrofy, od povodní přes sucha a lesní požáry až po pobřežní erozi, vlny veder a chladu a bouře. Pokud se nezlepší strukturální schopnost našich společností zvládat rizika, hospodářské a sociální náklady a počet lidských oběti spojené se změnou klimatu se v nadcházejících letech jen zvýší, včetně rostoucího tlaku negativních dopadů změny klimatu v jiných částech světa, například narušení obchodních tras a globálních dodavatelských řetězců. Klima, životní prostředí a bezpečnost jsou spolu silně propojeny.

Evropa na tyto krize reagovala nebývale rychle a odhodlaně a projevila solidaritu a odolnost. Urychleně zřídila Úřad pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví, vypracovala politiku společného nákupu vakcín proti onemocnění COVID-19 a vytvořila programy SURE[1] a NextGenerationEU, které mají řešit jeho hospodářský a sociální dopad. Komise se ujala vedení řešení, která mají zmírnit prudký nárůst cen energie a zajistit bezpečnost dodávek, včetně inovativních dopravních řešení. Miliony ukrajinských uprchlíků našly v EU útočiště a pohostinnost. Evropské nástroje, jako je mechanismus civilní ochrany Unie (UCPM) a strategická rezerva EU v rámci zásob v systému pro reakci na katastrofy (rescEU), prokázaly svou přidanou hodnotu.

Žádná z velkých krizí posledních let nebyla ojedinělá nebo krátkodobá. Jsou součástí širšího trendu, který je způsoben dlouhodobými politickými, hospodářskými, klimatickými, environmentálními a technologickými změnami. Evropa si nemůže dovolit být nadále reaktivní.

Niinistöva zpráva o připravenosti a pohotovosti EU[2] dospěla k závěru, že je naléhavě nutné posílit civilní a vojenskou připravenost a pohotovost Evropy řešit současné rostoucí výzvy a budoucí krize. Zpráva vyzvala k hluboké změně myšlení a uznala, že připravenost není pouze odpovědností jednotlivých států, ale společným evropským úsilím, které vyžaduje silnější úlohu Unie při koordinaci a podpoře členských států.[3] Tato strategie vychází z Niinistövy zprávy a obsahuje akční plán pro unii připravenosti.

---

[1] Dočasná podpora na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci.

[2] Společně bezpečněji – posílení civilní a vojenské připravenosti a pohotovosti Evropy.

[3] Tato strategie rovněž vychází ze Strategické agendy EU na období 2024–2029 a ze závěrů Evropské rady z června 2023, března 2024 a prosince 2024 a z politických pokynů Komise na období 2024–2029.

Proč potřebujeme Unii připravenosti

EU postupem času v řadě odvětví vyvinula a posílila četné nástroje pro vybudování strukturální odolnosti s cílem řešit některé druhy rizik a reagovat na krize. Zkušenosti však poukázaly na řadu nedostatků v rámci připravenosti EU.

Za prvé, řešení krizí EU je většinou reaktivní, nikoli proaktivní. Důvodem je také nedostatečné využívání strategického výhledu, předvídání a včasného varování. Chybí integrované posouzení rizik, hrozeb a jejich dominových účinků, včetně těch, které pocházejí vně Unie.

Za druhé, soubor nástrojů EU pro řešení krizí je roztříštěný, zahrnuje různé orgány, útvary a agentury a trpí nedostatky v odvětvové a přeshraniční koordinaci. Civilně-vojenská koordinace je nedostatečná a propojení mezi vnitřní a vnější činností EU je třeba posílit.

Za třetí, stávající struktury a mechanismy na úrovni EU jsou omezeny rozsahem a zdroji. Reakce na krize je řízena s omezeným zapojením celé společnosti, včetně soukromého sektoru. Mechanismy financování Unie nejsou dostatečně flexibilní a vnitrostátní rozpočty nejsou dostatečně strategicky sladěny.

Unie připravenosti přinese přidanou hodnotu opatřením členských států, zejména tím, že doplní vnitrostátní úsilí, zlepší koordinaci a účinnost a podpoří kulturu připravenosti a odolnosti při plném respektování subsidiarity, vnitrostátních pravomocí a specifik členských států. Podporuje povinnost členských států jednat v duchu solidarity a vzájemně si pomáhat ve všech druzích krizí v souladu s článkem 222 Smlouvy o fungování Evropské unie[4].

Celkovým cílem Unie připravenosti je vytvořit bezpečnou a odolnou EU se schopnostmi potřebnými k předvídání a zvládání hrozeb a nebezpečí bez ohledu na jejich povahu nebo původ, zajistit evropským občanům odpovídající ochranu a připravenost a zachovat za všech okolností základní společenské funkce. To vyžaduje nové pojetí připravenosti. Zásadní význam má zvyšování informovanosti a posílení postavení všech zúčastněných stran, včetně občanů s cílem postarat se o jejich individuální a kolektivní připravenost.

Lepší připravenost Evropy vyžaduje silnější koordinaci mezi členskými státy, jakož i zúčastněnými stranami a mezinárodními partnery, zejména partnery v rámci rozšíření a sousedství, jejichž připravenost a odolnost mají zásadní význam pro naši vlastní bezpečnost. Odvětví výzkumu a inovací v EU má zásadní přínos, který umožňuje neustále přizpůsobovat, optimalizovat a modernizovat reakce na krize. Odvětví výzkumu a inovací by mělo investovat do informovanosti o něm a do odolnosti vůči bezpečnostním rizikům a hybridním hrozbám, a to i při mezinárodní spolupráci.

Jak budujeme Unii připravenosti

S cílem řešit stávající nedostatky v činnosti EU a přiblížit se skutečné Unii připravenosti vychází strategie z následujících zásad:

- **Integrovaný přístup ke všem rizikům**, který zahrnuje celé spektrum přírodních i člověkem vyvolaných rizik a hrozeb a spojuje všechny dostupné nástroje.
- **Meziresortní přístup**, který sdružuje všechny příslušné aktéry na všech úrovních veřejné správy (místní, regionální, celostátní a unijní), podporuje spolupráci, soudržnost politik a sdílení zdrojů. Jeho cílem je komplexně řešit zvýšená rizika a hrozby, jejich vzájemné působení a dominové účinky. Zahrnuje účinnou spolupráci

[4] „Pokud je některý členský stát cílem teroristického útoku nebo obětí přírodní nebo člověkem způsobené pohromy, jednají Unie a její členské státy společně v duchu solidarity (…)“.

mezi civilními a obrannými orgány a soudržnou integraci vnitřních a vnějších rozměrů.

= **Celospolečenský přístup,** který podporuje inkluzivní kulturu připravenosti a odolnosti, do níž jsou zapojeni občané, místní komunity a občanská společnost, podniky a sociální partneři, jakož i vědecká a akademická obec.

Důkladná připravenost není zadarmo. Investice do připravenosti znamenají náklady, které jsou však vyváženy dlouhodobými přínosy v podobě odolnosti, snížení počtu narušení, nižších výdajů na oživení a dlouhodobé konkurenceschopnosti. Financování na úrovni EU musí být flexibilní, rozšiřitelné a cílené na řešení všech rizik, aby Unie mohla jednat včas a solidárně ve všech fázích krize při plném respektování příslušných odpovědností EU a členských států. V tomto ohledu může zohlednění aspektů připravenosti a odolnosti v rozpočtových programech EU od samého počátku pomoci snížit zranitelnosti a expozici vůči rizikům a snížit náklady na nápravná opatření.

Za účelem vytvoření unie připravenosti v souladu s těmito zásadami vychází strategie z cílů Unie v oblasti odolnosti vůči katastrofám[5] s cílem předvídat, připravit se, varovat, reagovat a zajistit bezpečnost. Navrhuje opatření v sedmi oblastech:

- Výhled a předvídání
- Odolnost základních společenských funkcí
- Připravenost obyvatelstva
- Spolupráce veřejného a soukromého sektoru
- Civilně-vojenská spolupráce
- Koordinace reakce na krize
- Odolnost prostřednictvím vnějších partnerství

Strategie stanoví 30 klíčových opatření zaměřených na jeden nebo více cílů v rámci výše uvedených oblastí a je doplněna akčním plánem (viz příloha).

Tato strategie doplňuje další klíčové iniciativy EU a je jimi doplňována , zejména strategií vnitřní bezpečnosti, bílou knihou o budoucnosti evropské obrany do roku 2030, Evropským plánem pro přizpůsobení se změně klimatu, aktem o kriticky důležitých léčivých přípravcích, Dohodou o čistém průmyslu, Evropským paktem pro oceány, Evropským štítem pro demokracii, unií dovedností a Unií rovnosti.

1. VÝHLED A PŘEDVÍDÁNÍ

Při akutních krizích, ale i při jejich předvídání, je důležitý čas. Strategický výhled, znalost situace a včasné varování jsou pro připravenost klíčové a musí být dále posilovány. Včasné určení rizik a hrozeb může získat drahocenný čas a pomoci odvrátit krize nebo usnadnit jejich zvládání a minimalizovat jejich dopad. Zásadní význam mají meziodvětvová posouzení rizik na úrovni EU, která jsou založena na důkazech, vědeckých doporučeních a jsou doprovázena pravidelnými zátěžovými testy a posouzeními hrozeb.

Schopnosti EU musí zahrnovat plně interoperabilní, komplexní systémy včasného varování pro více druhů rizik, které budou vycházet z včasných a spolehlivých údajů tak, aby bylo možné

[5] Evropské cíle v oblasti odolnosti vůči katastrofám – Evropská komise: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/european-disaster-risk-management/european-disaster-resilience-goals_en

lépe informovat subjekty s rozhodovací pravomocí o rizicích a jejich možných vzájemných účincích.

Přístup zohledňující všechna rizika za účelem sloučení posouzení rizik a hrozeb musí poskytnout praktické poznatky pro rozhodování a umožnit trvalou činnost EU s cílem účinněji odrazovat od hrozeb a reagovat na ně. Musí se tak sladit posouzení rizik na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU a začlenit analýzu údajů a odbornou analýzu do meziodvětvového a přeshraničního přístupu.

Základem kultury neustálého zlepšování by měl být rámec pro systematické hodnocení, zátěžové testy a odbornou přípravu. Pravidelné testy způsobilosti mechanismů, prostředků a nástrojů EU pro řešení krizí musí: i) zajistit jejich vhodnost a soudržnost, ii) umožnit určení osvědčených postupů, jakož i nedostatků a nadbytečnosti, a iii) pomoci maximalizovat součinnost a účinnost.

Klíčová opatření

1) Vypracovat komplexní posouzení rizik a hrozeb v EU

Aby byl zajištěn plně integrovaný přístup, vypracují Komise a vysoká představitelka s podporou agentur EU komplexní posouzení rizik a hrozeb v EU (meziodvětvově, všechna rizika). To bude zahrnovat poznatky z různých oblastí politiky a bude vycházet z vědecké analýzy, výzkumu a inovací financovaných z prostředků EU, systémů včasného varování v reálném čase, satelitního monitorování a geoprostorových dat, jako je služba programu Copernicus pro podporu krizového řízení, jakož i ze stávajících posouzení na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni a z poznatků podniků. Tento postup zefektivní povinnosti podávání zpráv, čímž se zamezí zbytečné administrativní zátěži a zároveň se zlepší účinnost. Zásadní význam bude mít úloha společné zpravodajsko-analytické složky (SIAC) jako jednotného vstupního místa pro zpravodajské informace členských států. Do konce roku 2025 bude SIAC posílena o další pracovníky a zdroje v souladu se společným dokumentem vysoké představitelky a členských států.

Toto hodnocení bude v případě potřeby předloženo Evropskému parlamentu a Radě.

2) Vytvořit „krizový přehled ukazatelů“ pro subjekty s rozhodovací pravomocí

Komise a vysoká představitelka ve spolupráci s členskými státy a s podporou příslušných agentur EU vytvoří „krizový přehled ukazatelů“, který sdruží odvětvové systémy rychlého varování, čímž se zlepší koordinace a přehlednost pro subjekty s rozhodovací pravomocí.

Toto komplexní posouzení rizik a „krizový přehled ukazatelů“ bude podkladem pro jednání sboru komisařů, zejména ve formátu bezpečnostního sboru s cílem prohloubit porozumění evropskému bezpečnostnímu a strategickému prostředí a poskytnout politické vedení pro opatření Komise v oblasti připravenosti a odolnosti.

3) Posílit Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události (ERCC)

Za účelem aktivnějšího zvládání mimořádných událostí a krizí bude ERCC dále vybaveno tak, aby mohlo: i) vypracovávat pravidelné informace o operativních výhledech týkajících se meziodvětvových rizik, jež budou zohledňovat všechna rizika, ii) určovat a analyzovat jejich dominové účinky a iii) vytvářet scénáře.

4) Vytvořit katalog EU pro odbornou přípravu a platformu pro získané poznatky

K zajištění koordinované a účinné připravenosti na krize a reakce na ně vypracují Komise a vysoká představitelka katalog metod a pokynů pro členské státy, které posílí školení o připravenosti. Navrhnou také komplexní a inkluzivní plán odborné přípravy a rozvoje

dovedností v celé EU, který se bude týkat bezpečnosti, obrany a řešení krizí s cílem vybavit odborníky, dobrovolníky a subjekty s rozhodovací pravomocí nezbytnými odbornými znalostmi napříč odvětvími a členskými státy. Na úrovni EU bude vytvořena platforma pro výměnu „získaných poznatků“, která začlení poznatky z minulých krizí a cvičení do budoucího úsilí o reakci.

5) Zřídit vládní službu EU pro pozorování Země (EOGS)

EU vytvoří vládní službu pro pozorování Země (EOGS), která bude zejména poskytovat bezpečné, spolehlivé, včasné, trvalé a cílené družicové snímání, posilovat stávající a plánované kapacity a vycházet z dlouholetých zkušeností s využíváním programu Copernicus na podporu řízení mimořádných událostí a bezpečnosti.

2. ODOLNOST ZÁKLADNÍCH SPOLEČENSKÝCH FUNKCÍ

Základní společenské funkce jsou základní systémy a struktury, které umožňují fungování společnosti a zároveň chrání naši společnosti, ekonomiku a demokratické instituce za všech okolností. Mezi tyto funkce patří především bezpečnost obyvatelstva EU, včetně ochrany před přírodními katastrofami, kontinuita a rozhodování vlád, demokratické procesy, sociální soudržnost a hospodářská stabilita a vnitřní a vnější bezpečnost. Tvoří základ stabilní a bezpečné společnosti.

Stávající právní rámec EU[6] pokrývá většinu oblastí (viz graf níže), které zajišťují základní společenské funkce. Patří sem průřezová krizová legislativa, jakož i odvětvové pohotovostní plány a legislativa, která zvyšuje odolnost naší společnosti, např. v oblasti potravinové bezpečnosti, pitné vody, dodávek energie, telekomunikací a dopravy, nakládání s odpady, systémů zdravotní péče, stavebních norem, ochrany přírody, plánů pro případ povodní, finančních služeb a dalších.

[6] Například směrnice o odolnosti kritických subjektů a směrnice o bezpečnosti sítí a informací (NIS2), nařízení o elektřině, nařízení o bezpečnosti dodávek plynu, bankovní unie, nařízení o digitální provozní odolnosti (DORA), transevropská dopravní síť (TEN-T), evropská zdravotní unie, akt pro odolnost a mimořádné situace na vnitřním trhu (IMERA).

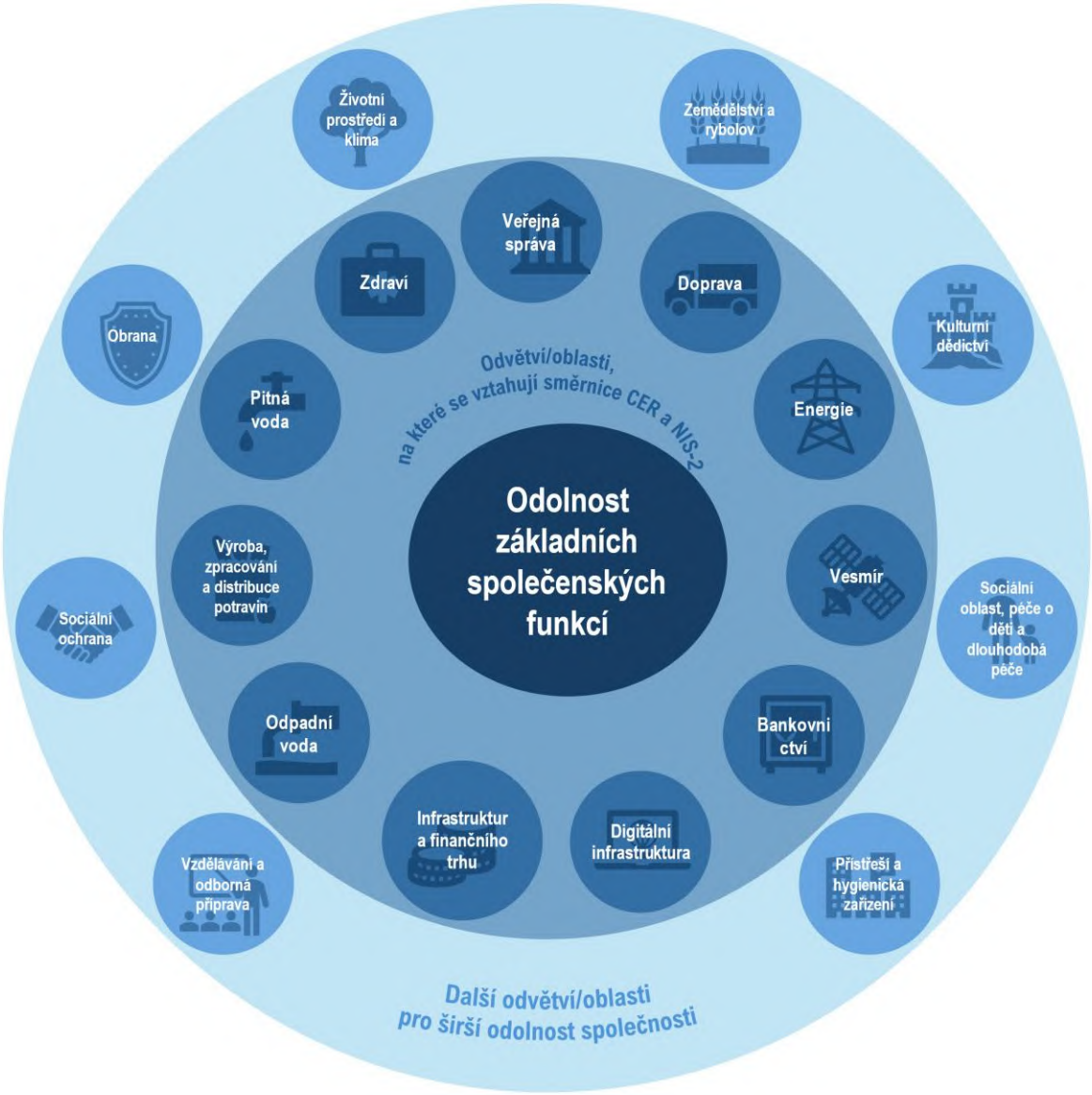

Aby byly za všech okolností zachovány základní společenské funkce, musí být zaveden vhodný rámec. *Za prvé*, EU musí mít vhodné nástroje na ochranu demokratické správy a rozhodovacích procesů a zajistit účinnou reakci na krize na evropské úrovni. *Za druhé,* integrita jednotného trhu, podpořená volným pohybem osob, zboží, kapitálu a služeb a zdravou sociální, hospodářskou a fiskální politikou, má zásadní význam pro hospodářskou a finanční stabilitu a odolnost. *Za třetí*, EU musí chránit životní prostředí, podporovat přírodě blízká řešení a udržitelné hospodaření s přírodními zdroji. *Za čtvrté*, v zájmu posílení strategické autonomie a snížení zranitelnosti musí EU posílit oběhovost, dlouhodobou bezpečnost dodavatelského řetězce a odolnost vůči vnějšímu nátlaku, zajistit přístup k surovinám, základnímu zboží a kritickým dodávkám a optimalizovat využívání vesmírných prostředků a služeb a zároveň investovat do výzkumu a inovací s cílem udržet konkurenceschopnost průmyslu a vedoucí postavení v oblasti technologií.

Klíčová opatření

6) Začlenit připravenost již od návrhu do klíčových politik a opatření EU

Otázky připravenosti a bezpečnosti budou integrovány a začleněny do všech právních předpisů, politik a programů EU. Nové politiky, právní předpisy a programy budou připravovány nebo revidovány s ohledem na připravenost a bezpečnost a budou důsledně identifikovat potenciální dopady upřednostňované varianty politiky na připravenost a bezpečnost. Bude to podpořeno pravidelnou odbornou přípravou pro tvůrce politik v Komisi.

Pro odolnost a připravenost jsou zásadní zdravé hospodářské a sociální politiky koordinované v rámci evropského semestru. V případě potřeby bude v rámci semestru posouzen pokrok v provádění strukturálních reforem, které jsou rovněž důležité pro připravenost. Hospodářské a sociální politiky, které mají zásadní význam pro připravenost, mohou být dále zohledněny v doporučeních pro jednotlivé země, což bude členské státy motivovat k provádění těchto reforem.

Snížení související administrativní zátěže a zefektivnění postupů usnadní aktivnější a účinnější opatření v oblasti připravenosti. Komise po konzultaci se všemi příslušnými zúčastněnými stranami naplánuje nezbytná zjednodušující opatření.

Komise posoudí potřebu a proveditelnost právního předpisu EU o připravenosti s cílem posílit odolnost základních společenských funkcí stanovením společných norem a měřitelných dlouhodobých cílů.

7) Přijmout minimální požadavky na připravenost

Bezprostřední prioritou je naléhavé a úplné provádění a uplatňování právního rámce Unie, zejména směrnice o odolnosti kritických subjektů a směrnice NIS2, jak bude vysvětleno i v připravované strategii vnitřní bezpečnosti. Na základě provádění těchto směrnic Komise posoudí, zda je třeba přijmout další opatření.

Souběžně s tím bude Komise spolupracovat s členskými státy s cílem určit další odvětví a služby, na něž se nevztahují stávající právní předpisy a v nichž by mohlo být zapotřebí jednat. Na základě tohoto posouzení Komise předloží doporučení týkající se minimálních požadavků na připravenost, včetně mechanismu monitorování. Ten bude v souladu s cíli v oblasti odolnosti vůči katastrofám a bude doplňovat základní požadavky na odolnost Severoatlantické aliance (NATO)[7].

Orgány EU přijmou opatření ke zvýšení své vnitřní připravenosti, mimo jiné prostřednictvím posílené bezpečné komunikace mezi orgány EU a členskými státy.

8) Revidovat mechanismus civilní ochrany Unie

Komise provede revizi legislativního rámce UCPM s cílem dále zlepšit účinnost a účelnost v mimořádných situacích a krizích s velkým dopadem, které vyžadují důraznou reakci a koordinaci na evropské úrovni.

9) Navrhnout strategii EU pro vytváření zásob

Komise navrhne celoevropskou strategii pro vytváření zásob, která bude integrovat všechny stávající snahy o vytváření zásob v jednotlivých odvětvích. Ta posílí přístup ke kritickým zdrojům v celé EU, například pro reakci na mimořádné události a katastrofy, lékařská protiopatření, kritické suroviny, energetická zařízení, přístřeší a případně i zemědělské a potravinářské produkty a vodu. Záměrem je kombinovat centralizované rezervy na úrovni EU s příspěvky členských států s podporou partnerství veřejného a soukromého sektoru s cílem zajistit účinnost, rozšiřitelnost a nákladovou efektivnost.

---

[7] NATO – téma: Odolnost, civilní připravenost a článek 3.

Komise rovněž předloží strategii na podporu lékařských protiopatření vůči hrozbám pro veřejné zdraví s cílem posílit zdravotní bezpečnost EU, posílit konkurenceschopnost EU a chránit veřejnost před přeshraničními zdravotními hrozbami, včetně chemických, biologických, radiologických a jaderných (CBRN) hrozeb. Ta by byla doplněna opatřeními týkajícími se pohotovostních zásob podle nedávno navrženého aktu o kriticky důležitých léčivých přípravcích.

10) Navrhnout plán adaptace pro přizpůsobení se změně klimatu

Komise předloží Evropský plán pro přizpůsobení se změně klimatu, který podpoří členské státy při přípravě na klimatická rizika a posilování odolnosti Unie. Na základě posouzení rizik souvisejících se změnou klimatu v Evropě bude v rámci plánu začleněna „připravenost již od návrhu“ do příslušných odvětvových politik a investic EU a bude posíleno proaktivní řízení rizik v oblasti klimatu, životního prostředí a vody v celé EU. To podpoří lidi, podniky a tvůrce politik prostřednictvím používání společných klimatických referenčních scénářů.

11) Zajistit dodávky vody a dalších kritických přírodních zdrojů

Voda, půda a další přírodní zdroje mají zásadní význam nejen pro zásobování potravinami, ale také pro dobré fungování našeho hospodářství. Podle Evropské centrální banky je téměř 75 % bankovních úvěrů podnikům v eurozóně poskytováno společnostem, které jsou vysoce závislé na alespoň jedné ekosystémové službě, zejména na vodě. Komise navrhne Evropskou strategii pro vodohospodářskou odolnost, která vytyčí cestu k zabezpečení dodávek vody a vodohospodářské odolnosti tím, že zajistí dostupnost čisté vody a lépe ochrání EU před riziky souvisejícími s vodou. Bude také podporovat přírodě blízká řešení s cílem zvýšit připravenost a odolnost, a to i vůči přírodním katastrofám. V rámci biohospodářské strategie EU a aktu o oběhovém hospodářství bude Komise jednat o zvýšení podílu oběhových a biologických materiálů v našich hodnotových řetězcích, aby se zvýšila naše nezávislost na dovozu kritických surovin.

3. PŘIPRAVENOST OBYVATELSTVA

Připravenost je kolektivní odpovědností. Životně důležitou roli hrají veřejné orgány, média, vzdělávací, školicí a kulturní instituce, mládežnické organizace, organizace občanské společnosti, sociální partneři, podniky, místní sítě a komunity a občané, a to již od útlého věku. Z nedávných průzkumů Eurobarometru[8] vyplývá, že v roce 2024 se téměř polovina Evropanů (49 %) necítila být dobře informována o rizicích katastrof, které by je mohly postihnout, a 65 % z nich potřebuje více informací, aby se mohli připravit na katastrofy nebo mimořádné situace.

Informovanost o rizicích a hrozbách je zásadní pro zajištění toho, aby se občané a komunity EU aktivně zapojili do úsilí v oblasti připravenosti a reakce na krize. Nerovnost je rizikovým faktorem připravenosti. Ženy a skupiny ve zranitelném postavení, jako jsou děti, starší lidé a osoby se zdravotním postižením, osoby, které čelí diskriminaci, chudobě a/nebo sociálnímu vyloučení, jsou krizemi zasaženy neúměrně, což často prohlubuje již existující znevýhodnění a nerovnosti. Proto je třeba zohlednit aspekty rovnosti v rámci připravenosti v souladu s rámcem Unie rovnosti a zejména s Plánem pro práva žen. Obzvláště škodlivé jsou dezinformace a zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, neboť podkopávají důvěru veřejnosti a mohou zhoršit dopad krizí. Připravenost společnosti stejně tak snižuje nedostatek dostupných informací.

[8] Vnímání řešení krizí EU – červen 2024

Je třeba změnit paradigma a vytvořit myšlení, které podporuje kulturu připravenosti a odolnosti.

Podporovat kulturu inkluzivní připravenosti a mezigenerační odolnosti společnosti

Připravenost musí obsáhnout všechny složky společnosti. Mělo by se podporovat vytváření komunit a dobrovolnictví. Sociální služby a přiměřená sociální ochrana by měly zajistit, aby ve snaze o připravenost nebyl nikdo opomenut. Komise a členské státy by měly na základě osvědčených postupů, včetně postupů z mechanismu civilní ochrany Unie, podporovat soběstačnost, psychickou odolnost a zajistit větší připravenost jednotlivců i domácností a mezigenerační připravenost.

Komise bude usilovat o vytvoření Evropského mechanismu civilní obrany[9], který se bude zabývat všemi aspekty řešení krizí a katastrof s cílem podpořit další rozvoj společenského povědomí a investovat do vzdělávání občanů v oblasti rizik.

Posílit odolnost občanů

Občané a komunity v celé EU musí mít možnost přístupu ke kvalitním a spolehlivým informacím a potřebné dovednosti k jejich vyhodnocování a musí být aktivně zapojeni do předcházení krizím a být dostatečně připraveni na případné krize reagovat. Při rozvíjení digitální a mediální gramotnosti a kritického myšlení, podpoře občanské angažovanosti a výuce demokratického občanství hrají klíčovou roli školy, učitelé, pracovníci s mládeží a školitelé, jak je zdůrazněno v unii dovedností. Sociální partneři mohou k tomuto úsilí v oblasti připravenosti rozhodujícím způsobem přispět, mimo jiné informováním a odbornou přípravou pracovníků. V zájmu systematičtějšího boje proti zahraniční manipulaci s informacemi a dezinformacím by se měl plně využívat soubor nástrojů EU pro zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování, nařízení o digitálních službách a připravovaný Evropský štít pro demokracii.

Zlepšit varování veřejnosti a krizovou komunikaci

Je třeba zlepšit varování veřejnosti v celé EU, jakož i přístupné a inkluzivní systémy krizové komunikace, a to jak před krizí (komunikace o rizicích), tak během ní (krizová komunikace), aby byli osloveni všichni lidé za všech okolností bez ohledu na věk, jazyk, zdravotní postižení, právní postavení atd. Zkušenosti z nedávných krizí ukazují, že je třeba se zaměřit na obzvláště zranitelné skupiny obyvatel, osoby vystavené diskriminaci, chudobě a sociálnímu vyloučení a na osoby z jiných zemí (od cestujících po sezónní pracovníky a migranty) a že je třeba zabránit dezinformacím. Funkce varování veřejnosti by mohla být vyvinuta v rámci peněženky digitální identity EU[10] pro nouzová oznámení. To by vládám umožnilo jednoduchý a ověřený způsob přímé komunikace s občany a poskytování varování a výstrah.

Zpřístupnit klíčové dovednosti a zajistit mobilitu pracovních sil během krizí

Účinné politiky v oblasti vzdělávání a odborné přípravy pro kritické funkce, jak je zdůrazněno v Unii dovedností, jsou nezbytné k zajištění toho, aby pracovníci měli správné kompetence a mohli být mobilizováni v celé EU během mimořádných událostí.

---

[9] Pojmem „mechanismus civilní obrany“ není dotčena terminologie používaná členskými státy pro nástroje nebo mechanismy, které mají obsah srovnatelný s tím, co je v této strategii označováno jako mechanismus civilní obrany.

[10] Peněženky digitální identity EU poskytnou bezpečný, spolehlivý a soukromý prostředek digitální identifikace pro každého v Evropě. Každý členský stát poskytne všem občanům, obyvatelům a podnikům alespoň jednu peněženku, která jim umožní prokázat, kdo jsou, a bezpečně ukládat, sdílet a podepisovat důležité digitální dokumenty. Digitální peněženky EU budou k dispozici v aplikacích mobilních telefonů a dalších zařízeních od konce roku 2026.

Komise bude s členskými státy a se sociálními partnery spolupracovat na: i) zajištění dostupnosti a mobility kvalifikovaného personálu během mimořádných situací, a to vypracováním rámců pro rychlé nasazení pracovníků a dobrovolníků v celé EU; a ii) zvýšení atraktivity profesních drah v oblasti civilní ochrany, tísňových služeb, včetně zdravotní péče, a bezpečnosti.

Klíčová opatření

12) Zlepšit systémy včasného varování před povodněmi

Komise v rámci iniciativy preparEU vypracuje společně s členskými státy pokyny na podporu jejich komunikace o různých rizicích a situacích před krizí a během ní. Služba programu Copernicus pro podporu krizového řízení a připravovaná družicová služba nouzového varování Galileo (EWSS) umožní vnitrostátním orgánům civilní ochrany včasný přístup k informacím včasného varování z vesmíru, aby mohly obyvatelstvu přímo předávat varovné zprávy.

13) Zvýšit povědomí o rizicích a hrozbách

Komise navrhne každoroční Den připravenosti EU s cílem uznat úsilí vnitrostátních, regionálních a místních orgánů a komunit o zlepšení připravenosti a zvýšení informovanosti o potřebách obyvatelstva v oblasti připravenosti. Toto bude doplněno dalšími komunikačními opatřeními, jako jsou pokyny, jak komunikovat o různých rizicích a situacích, včetně potřeb zranitelných skupin obyvatelstva, které budou vypracovány společně s členskými státy. Zásadní význam budou mít také programy na zvyšování informovanosti, jako jsou panelové diskuse občanů, portál EUvsDisinfo, online kampaně a sady nástrojů pro strategickou komunikaci a boj proti manipulaci s informacemi.

14) Vypracovat pokyny k dosažení soběstačnosti obyvatelstva v délce minimálně 72 hodin

V případě extrémních narušení je nejkritičtější počáteční období. Komise navrhne členským státům pokyny k dosažení soběstačnosti obyvatelstva v délce alespoň 72 hodin. V rámci iniciativy preparEU se tyto pokyny budou týkat skladování základních zásob, krizového plánování, dostupnosti přístřeší, opatření na zajištění dostupnosti kritické pozemní a vesmírné infrastruktury a dalších opatření na ochranu osob, zvířat a majetku v případě krize a budou provázeny cílenými kampaněmi a činnostmi. Nová online platforma EU poskytne občanům a cestujícím individualizované a dostupné informace o rizicích, jimž mohou čelit, a o praktických krocích, jak tato rizika zmírnit.

15) Začlenit připravenost do školních vzdělávacích programů a školení pedagogických pracovníků

V souladu s Unií dovedností vypracuje Komise pokyny pro tvorbu učebních osnov, počínaje předškolním vzděláváním, na podporu získávání základních dovedností v oblasti připravenosti, včetně mediální gramotnosti, která je klíčem k aktivnímu a informovanému občanství a boji proti dezinformacím a manipulaci s informacemi. Učitelé budou mít přístup ke zdrojům a možnostem profesního rozvoje v rámci Evropské platformy pro školní vzdělávání.

16) Podporovat připravenost v programech pro mládež

V rámci programů EU pro mládež, jako je Evropský sbor solidarity a Erasmus+, bude vytvořena nová složka připravenosti na podporu připravenosti, účasti na demokratickém životě a občanské angažovanosti. Bude založena na přístupu zdola nahoru a bude podporovat organizace a instituce (univerzity, školy, organizace odborného vzdělávání a přípravy, střediska vzdělávání dospělých, mládežnické a sportovní organizace atd.) při žádostech o financování.

17) Přilákat talenty k posílení připravenosti EU

Přilákat do Evropy špičkové výzkumné talenty je nejen příležitostí, ale i nutností pro zajištění dlouhodobé odolnosti a připravenosti EU. V této souvislosti EU urychleně prozkoumá konkrétní opatření na přilákání výzkumných pracovníků.

Rezervoár talentů EU usnadní nábor uchazečů o zaměstnání ze zemí mimo EU, což může zjednodušit proces podávání žádostí o zaměstnání pro kvalifikované pracovníky v klíčových odvětvích souvisejících s připraveností, která se potýkají s nedostatkem. Na kvalifikované pracovníky v kritických odvětvích souvisejících s připraveností se lze rovněž zaměřit prostřednictvím talentových partnerství, přičemž by se zároveň investovalo do souvisejících dovedností v partnerských zemích.

4. SPOLUPRÁCE VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO SEKTORU

Spolupráce veřejného a soukromého sektoru tvoří zásadní pilíř připravenosti EU, neboť zajišťuje účinné a účelné využívání zdrojů, odborných znalostí a inovací ze všech odvětví. Klíčovou roli při zachování základních společenských funkcí a základních služeb hrají zemědělství a rybolov a průmysl a obchod. Současně je soukromý sektor stále více vystaven klimatickým a environmentálním rizikům a souvisejícím rostoucím nákladům (např. náklady na pojištění, ztráty majetku a hospodářské škody způsobené extrémními povětrnostními událostmi) a bezpečnostním hrozbám, jako je narušení dodavatelských řetězců a kybernetické útoky. Podporou spolupráce veřejného a soukromého sektoru může EU lépe předvídat rizika, zabezpečit základní dodávky a chránit svou strategickou autonomii.

Posílit strukturované zapojení veřejného a soukromého sektoru v oblasti připravenosti

EU, veřejné orgány a průmysl by měly posílit mechanismy pro: i) cílené a obousměrné sdílení informací, ii) účast na iniciativách týkajících se strategického výhledu nebo předvídání, iii) společnou odbornou přípravu a iv) koordinovanou reakci na krize. Na základě stávajících opatření by EU měla posílit partnerství veřejného a soukromého sektoru s cílem zabezpečit kriticky důležité dodávky a služby prostřednictvím strategických zásob, společného zadávání veřejných zakázek, rámcových smluv, diverzifikace zdrojů a oběhových řešení, čímž se sníží rizika plynoucí z narušení celosvětového trhu a otřesů. Kromě toho je třeba vytvořit veřejná a soukromá řešení s cílem vypořádat se s rostoucím problémem, který představuje pojištění proti přírodním katastrofám v EU. Očekává se, že nedostatek pojistného krytí se dále prohloubí v důsledku rostoucího rizika představovaného změnou klimatu. Komise v návaznosti na návrhy Evropské centrální banky a Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění prozkoumá možná řešení, jak tuto mezeru v pojistné ochraně snížit.

Stávající programy EU pro investice a budování kapacit by měly zohlednit aspekty připravenosti při podpoře podniků a členských států, a doplnit tak politická opatření, která by měla připravenost ukotvit v hospodářských rozhodnutích

V souladu s Unií dovedností musí EU podporovat spolupráci mezi veřejnými a soukromými organizacemi ve strategických odvětvích, například kybernetické bezpečnosti, a zajistit tak soulad mezi potřebami pracovních sil a nabídkou vzdělávání.

Klíčová opatření

18) Zřídit pracovní skupinu pro připravenost veřejného a soukromého sektoru

Komise vytvoří pracovní skupinu pro připravenost, která se bude opírat o průmyslové fórum, síť Enterprise Europe Network, Evropskou síť klastrů a další stávající struktury.[11] Bude sdružovat klíčové zúčastněné strany z řad veřejných orgánů, průmyslu, podniků, finančních služeb, vědecké obce, sociálních partnerů a občanské společnosti. Cílem pracovní skupiny je i) spolupracovat na posílení řízení kontinuity základních funkcí a základních služeb, ii) vyměňovat si informace o zranitelnostech a narušeních dodavatelského řetězce, iii) poskytnout pokyny, rámce a pobídky s cílem pomoci soukromým subjektům zajistit minimální požadavky na připravenost, iv) koordinovat zmírňující opatření ve všech kritických odvětvích poskytujících základní služby, které zajišťují základní společenské funkce, a v) podporovat úsilí o krizovou komunikaci.

19) Vypracovat protokoly veřejného a soukromého sektoru pro mimořádné situace

Komise společně s členskými státy přezkoumá příslušné legislativní a operační rámce, aby umožnila cílenou právní i finanční flexibilitu v mimořádných situacích, v případě potřeby včetně pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Bude to zahrnovat odůvodněné a časově omezené výjimky s cílem zajistit rychlou dostupnost kriticky důležitých materiálů, zboží a služeb a zabezpečit kriticky důležité výrobní linky. Prostřednictvím protokolů o mimořádných situacích a v rámci pracovní skupiny pro připravenost veřejného a soukromého sektoru vytvoří Komise a členské státy koordinovaný rámec pro zapojení kriticky důležitých subjektů soukromého sektoru do připravenosti.

20) Revidovat rámec pro zadávání veřejných zakázek

Komise předloží návrh na revizi rámce pro zadávání veřejných zakázek na základě stávajícího rámce a zkušeností získaných během minulých krizí, včetně zkušeností z pandemie COVID-19. Cílem revize bude posílit připravenost, zejména posílením bezpečnosti dodávek v klíčových hodnotových řetězcích, zejména v době krizí. Již nyní existují zvláštní ustanovení pro mimořádné situace; zadavatelé mohou například zkrátit lhůty, aby urychlili řízení.

21) Zřídit Evropského odborného centra pro bezpečnost výzkumu

Výzkum a inovace jsou obzvláště zranitelné vůči zahraničním zásahům, bezpečnostním rizikům a hybridním hrozbám. V souladu s doporučením Rady o posílení bezpečnosti výzkumu[12] Komise zřídí Evropské odborné centrum pro bezpečnost výzkumu, které bude shromažďovat důkazy a poskytovat podporu členským státům a aktérům v oblasti výzkumu a inovací.

5. CIVILNĚ-VOJENSKÁ SPOLUPRÁCE

Musíme se připravit na rozsáhlé meziodvětvové incidenty a krize, včetně možnosti ozbrojené agrese, které postihnou jeden nebo více členských států. Ve většině krizových scénářů leží hlavní odpovědnost na vnitrostátních civilních orgánech. V rostoucím počtu scénářů (např. mimořádné situace v oblasti zdraví, extrémní povětrnostní události, hybridní a kybernetické útoky) potřebují civilní orgány vojenskou podporu. V případě ozbrojené agrese by ozbrojené síly potřebovaly civilní podporu k zajištění nepřetržitého fungování státu a společnosti. Proto je třeba zlepšit součinnost mezi civilními a vojenskými aktéry, aniž jsou zpochybňovány jejich

[11] Evropská síť klastrů je spolupráce průmyslových klastrů v celé EU, která podporuje inovace, konkurenceschopnost a odolnost propojením podniků, výzkumných institucí a veřejných orgánů. Podporuje meziodvětvovou spolupráci, usnadňuje výměnu znalostí a zvyšuje bezpečnost dodavatelského řetězce, zejména ve strategických odvětvích.

[12] Doporučení Rady o posílení bezpečnosti výzkumu: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=OJ:C_202403510.

příslušné kompetence, a to v plné spolupráci s členskými státy. Kromě toho jsou rozsáhlá cvičení často roztříštěná a nedostatečně využívaná a nejsou do nich důsledně zapojeny všechny příslušné civilní a vojenské zúčastněné strany.

Rozvíjet strategický a trvalý odstrašující účinek

S cílem účinněji předcházet bezpečnostním incidentům a krizím, odrazovat od nich a reagovat na ně a odrazovat nepřátelské subjekty, musí EU využívat celé spektrum svých nástrojů, včetně: i) kybernetické diplomacie, ii) souboru nástrojů FIMI, iii) hybridních souborů nástrojů a iv) architektury mechanismu reakce na kosmické hrozby, jakož i v) obranných schopností, které mají civilní a vojenské komunity k dispozici, včetně případných proaktivních obranných opatření v souladu s mezinárodním právem.

Vysoká představitelka a Komise vypracují strategie pro prevenci a odstrašení konkrétních aktérů představujících hrozbu, kteří se zaměřují na EU prostřednictvím hybridních a kybernetických činností a činností v oblasti zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, a strategii pro reakci na ně. Pro zvýšení účinku a odrazení aktérů hrozeb je nezbytná úzká koordinace s NATO[13] a dalšími podobně smýšlejícími partnery.

Zajistit užší civilně-vojenskou interoperabilitu

EU bude dále uplatňovat doložky o vzájemné pomoci (čl. 42 odst. 7 Smlouvy o EU) a solidaritě (článek 222 Smlouvy o fungování Evropské unie) a posilovat spolupráci mezi EU a NATO, a to i v případě aktivace článku 5 Severoatlantické smlouvy. Kromě toho, aby mohla EU jednat společně v duchu solidarity, jak je stanoveno v článku 222 Smlouvy o fungování Evropské unie, musí být schopna nasadit všechny dostupné prostředky a aktiva na podporu členských států. Mohlo by to zahrnovat vojenské zdroje běžně poskytované členskými státy.

Podporovat dvojí užití již od návrhu

EU musí začlenit hlediska dvojího užití do všech svých investic do infrastruktury a plánování schopností (přičemž „dvojí užití“ znamená, že je mohou využívat jak vojenské, tak civilní subjekty), jako je vojenská mobilita, hromadné evakuace, bezpečná komunikace a konektivita, námořní bezpečnost, kybernetické schopnosti a kosmické prostředky a služby. V návaznosti na stávající úsilí Komise a Evropské obranné agentury (EDA) by EU měla nadále podporovat infrastrukturu, vybavení, zásoby, lékařská protiopatření, dodávky energie a technologie dvojího užití, které podporují civilní i vojenské potřeby.

Klíčová opatření

22) Zavést komplexní opatření v oblasti civilně-vojenské připravenosti

Komise a vysoká představitelka vypracují opatření pro civilně-vojenskou připravenost, která vyjasní úlohy, odpovědnosti a priority orgánů, institucí a jiných subjektů EU, jakož i členských států v oblasti přípravy na incidenty a krize a reakce na ně. Ta budou doplněna standardními operačními postupy s cílem posílit koordinaci mezi subjekty EU a členskými státy. Bude se vycházet z projektů v rámci stálé strukturované spolupráce (PESCO), z bílé knihy o budoucnosti evropské obrany do roku 2030 a ze stávající analýzy nedostatků v oblasti odolnosti a schopnosti reakce v rámci mechanismu civilní ochrany Unie a katalogu pokroku v oblasti vojenských hlavních cílů. K těmto opatřením přispěje i práce Komise na vytvoření Evropského mechanismu civilní obrany.

[13] Při plném respektování dohodnutých hlavních zásad transparentnosti, reciprocity a inkluzivnosti, jakož i rozhodovací samostatnosti a postupů obou organizací.

EU bude dále posilovat operativní spolupráci s NATO na úrovni štábů ve všech krizových situacích, od hybridních kampaní až po ozbrojenou agresi.

23) Vypracovat normy civilně-vojenského plánování a investic dvojího užití

Komise a vysoká představitelka ve spolupráci s členskými státy určí infrastrukturu a aktiva dvojího užití v členských státech s cílem zajistit, aby investice podporovaly civilní odolnost, společenskou bezpečnost a vojenské potřeby vzájemně se posilujícím způsobem na základě vojenských požadavků. Kromě toho Komise definuje normy pro opatření dvojího užití, které ve fázi návrhu a plánování zohledňují jak civilní, tak vojenské požadavky. Komise a vysoká představitelka umožní, aby členské státy při výstavbě nebo modernizaci infrastruktury transevropské dopravní sítě zvážily potřebu, význam a proveditelnost překročení norem civilní dopravy pro účely přizpůsobení se hmotnosti, velikosti nebo rozsahu vojenské přepravy vojsk a materiálu v souladu s vojenskými požadavky NATO. Pozornost bude věnována konkrétním požadavkům a důsledkům podle mezinárodního práva, včetně mezinárodního humanitárního práva.

EU bude usilovat o vypracování a podporu technických norem, případně zohlední stávající normy NATO, pokud jde o navrhování infrastruktury, prostředků a výrobků s potenciálem dvojího použití.

24) Pořádat pravidelná cvičení EU na podporu komplexní připravenosti

Komise a vysoká představitelka budou pořádat pravidelná komplexní a meziodvětvová cvičení připravenosti v rámci celé EU. Účelem těchto cvičení bude otestovat rozhodování, koordinaci a operativní reakce v rámci EU a napříč odvětvími, včetně působnosti čl. 42 odst. 7 Smlouvy o EU a článku 222 Smlouvy o fungování Evropské unie. Cvičení rovněž členským státům nabídnou, aby se zapojily do vnitrostátních cvičení, čímž podpoří přeshraniční spolupráci a sladí úsilí. V Komisi a Radě budou organizovány zvláštní výměny na základě scénářů s cílem otestovat a zlepšit rozhodovací postupy pro složité a závažné krize a zjistit strukturální zranitelnosti. V případě potřeby se do cvičení zapojí soukromý sektor a mezinárodní partneři EU.

6. REAKCE NA KRIZE

Účinná koordinace reakce na krize je při mimořádných situacích životně důležitá. V uplynulém desetiletí byl zřizován rostoucí počet struktur a nástrojů EU na podporu členských států před krizí, během ní a po ní.

V Komisi již hraje ústřední roli během krizí, přírodních katastrof a katastrof způsobených člověkem Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události (ERCC). V těchto situacích podporuje ERCC jak orgány EU, tak členské státy EU. ERCC zajišťuje nepřetržitou operační kapacitu mechanismu civilní ochrany Unie, a to jak v oblasti připravenosti, tak v oblasti reakce, a slouží členským státům a EU, pokud jsou aktivována integrovaná opatření pro politickou reakci na krize (IPCR) nebo je uplatněna doložka solidarity.

V rámci Evropské služby pro vnější činnost zajišťují různé mechanismy koordinovanou a včasnou reakci EU na vnější krize a mimořádné situace s dopadem na bezpečnostní zájmy EU. Mezi tyto mechanismy patří Středisko pro reakci na krize, které zajišťuje náležitou péči o bezpečnost zaměstnanců EU, kontinuitu činnosti delegací během krize a podporu členským státům v případě konzulární krize. Zajišťuje soudržnost a koordinaci při shromažďování informací za účelem získávání poznatků o situaci v případě krize tím, že sdružuje všechny příslušné útvary pod vedením vysoké představitelky.

Opatření IPCR podporují v Radě koordinované rozhodování v případě závažných a složitých krizí. Usnadňují sdílení znalosti situace mezi členskými státy a orgány EU a v posledních letech prokázaly flexibilitu a rozšiřitelnost.

Většina těchto mechanismů je i nadále zakotvena v jedné oblasti politiky, zatímco krize jsou stále více provázány. Proto je třeba zajistit větší koordinaci stávajících mechanismů a nástrojů.

Zlepšit koordinaci centrální a meziodvětvové reakce na krize

EU musí posílit svou krizovou koordinaci, a přitom vycházet ze stávajících struktur. Koordinační mechanismy, jako je IPCR, vnitřní mechanismus Komise pro koordinaci krizí ARGUS, její ERCC a Středisko pro reakci na krize Evropské služby pro vnější činnost, musí být modernizovány, aby mohly čelit nadcházejícím výzvám. Optimalizace opatření IPCR by zlepšila schopnost EU a jejích členských států uvést do praxe doložku solidarity (článek 222 Smlouvy o fungování Evropské unie), ale také by zjednodušila její aktivaci.

EU musí nadále posilovat své schopnosti reakce a strategické krizové rezervy, včetně zásob a prostředků, s cílem řešit kritický nedostatek a zajistit rychlou reakci, včetně reakce na hybridní útoky. To zahrnuje bezpečné komunikační kanály a zřízení evropského kritického komunikačního systému.

Práce na Evropském mechanismu civilní obrany by měly dále podpořit posílení schopností meziodvětvové reakce. Vnější činnost EU musí být účinněji propojena se schopnostmi vnitřní reakce na krize.

Klíčová opatření

25) Zřídit krizové koordinační centrum EU

Komise vytvoří krizové koordinační centrum EU, které bude založeno na strukturách a odborných znalostech ERCC. ERCC bude pokračovat v plnění své funkce v oblasti civilní ochrany, která budou mít i nadále zásadní význam při reakci na krize. Jeho cílem je pokračovat v podpoře členských států při zvládání meziodvětvových důsledků krizí a dále tuto podporu rozšiřovat na základě posíleného plánování a komplexnější analýzy a znalosti situace.

Krizové koordinační centrum EU v rámci ERCC bude plnit úlohu jak v rámci Komise, tak při podpoře partnerů v členských státech, přičemž se zaměří na předvídání a zvládání důsledků krizí ve všech odvětvích. V zájmu účinnějšího propojení vnější činnosti s vnitřní reakcí na krize bude krizové koordinační centrum EU úzce koordinovat svou činnost s Evropskou službou pro vnější činnost, a zejména se Střediskem pro reakci na krize. Aniž je dotčena úloha Evropské služby pro vnější činnost, bude krizové koordinační centrum: i) usilovat o společné porozumění na všech úrovních krizí a jejich důsledků pro různá odvětví a veškeré obyvatelstvo, ii) usnadňovat práci ve všech odvětvích tím, že poskytne podporu vedoucím útvarům při řešení krizí, aniž převezme odpovědnost za jednotlivá odvětví, a iii) monitorovat celkovou reakci na krize a zároveň zajišťovat stálou zpětnou vazbu pro Radu, mimo jiné prostřednictvím IPCR.

26) Posílit rescEU – rezervu kapacit pro odezvu na úrovni EU

Na základě úspěchu rozvoje leteckého hašení požáru a dalších kapacit rescEU Komise zajistí zachování a případné rozšíření svých stávajících kapacit (letecké hašení požáru, zdravotnictví, CBRN, kryty, doprava, energetika). Dokončí také zřízení evropské polní nemocnice. Komise společně s členskými státy posoudí rozšíření těchto strategických rezerv na další typy kapacit, u nichž byly zjištěny nedostatky (např. opravy kritické infrastruktury, telekomunikace atd.).

7. ODOLNOST PROSTŘEDNICTVÍM VNĚJŠÍCH PARTNERSTVÍ

Bezpečnost a odolnost EU a členských států jsou stále více provázány s bezpečností a odolností našich partnerů, zejména partnerů v rámci procesu rozšíření a sousedství, kteří čelí podobnému rozsahu globálních krizí a výzev. Často jsou terčem hybridních a jiných nepřátelských činností, včetně hospodářského nátlaku ze strany zahraničních nepřátelských subjektů, které se snaží využít jejich zranitelností a závislostí. Spolupráce s našimi partnery při předvídání krizí, přípravě na ně, jejich předcházení a reakci na ně je oboustranně přínosná, je výrazem solidarity EU a má zásadní význam pro snížení rizika dominových nebo vedlejších účinků krizí, které vznikají jinde, na EU.

Ve stále nestabilnějším geopolitickém prostředí a v zájmu řešení globálních výzev, jako je změna klimatu a celosvětové zdraví, by EU a členské státy měly nadále rozvíjet a prohlubovat přizpůsobená a vzájemně prospěšná dvoustranná a vícestranná partnerství, zejména prostřednictvím posílení spolupráce a podpory kandidátských a sousedních zemí EU. EU by také měla zvýšit úsilí o posílení účinného multilateralismu, zejména v NATO a OSN.

Začlenit odolnost a připravenost do vnější činnosti EU

EU by měla s partnery budovat vzájemnou odolnost, zejména s cílem čelit narůstajícím hybridním hrozbám, zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a kybernetickým hrozbám, a to v oblastech, jako jsou: i) hospodářská bezpečnost, obchod a investice, ii) odolnost společnosti, právního státu a institucí iii) kulturní dědictví, iv) zdravotní bezpečnost a připravenost na pandemie v) změna klimatu a zhoršování životního prostředí, vi) energetika, vii) doprava a zabezpečení zásobovacích tras, viii) rozvojová a humanitární pomoc[14] a ix) snižování rizika katastrof, připravenost na katastrofy a předběžná opatření. V zájmu posílení odolnosti v celosvětovém měřítku by opatření EU měla být v souladu s cíli udržitelného rozvoje Organizace spojených národů (OSN) a podporovat sendajský rámec OSN pro snižování rizika katastrof.

Klíčová opatření

27) Vzájemně posílit odolnost s kandidátskými zeměmi

EU bude podporovat vzájemné posílení odolnosti s kandidátskými zeměmi, mimo jiné tím, že je zapojí do příslušných iniciativ EU v oblasti připravenosti a rámce krizového řízení, a to prostřednictvím politiky rozšíření a v souladu s procesem jejich postupné integrace. EU posílí spolupráci s těmito zeměmi v oblasti připravenosti, odolnosti a krizového řízení, bezpečnosti a obrany, zejména s cílem čelit hybridním hrozbám, zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování a kybernetickým hrozbám

28) Začlenit připravenost a odolnost do dvoustranných partnerství a mnohostranných institucí

EU bude využívat nástroje, jako jsou partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany a mise a operace společné bezpečnostní a obranné politiky, a posilovat spolupráci v oblasti připravenosti a odolnosti s klíčovými partnerskými zeměmi a společnostmi. EU musí přezkoumat a posílit své krizové komunikační sítě s těmito partnery po celém světě, aby je podpořila při reakci na složité krize a mimořádné události.

Bude posílena mnohostranná spolupráce s mezinárodními organizacemi a regionálními partnery, zejména s OSN a jejími agenturami. Spolupráce s OSN bude zahrnovat podporu udržování míru, budování míru, předcházení konfliktům, stabilizaci a obnovu po konfliktech

[14] Při plném respektování svého zvláštního mandátu, zejména mezinárodních humanitárních zásad a mezinárodního humanitárního práva.

jako prostředek k budování odolnosti v souladu se společnými prioritami EU a OSN na období 2025–2027. Kromě toho bude EU i nadále posilovat připravenost prostřednictvím rozvojové a humanitární pomoci jako klíčového prvku pro zvýšení odolnosti nejzranitelnějších skupin obyvatelstva a řešení základních příčin nestability.

29) Začlenit připravenost a odolnost do spolupráce s NATO

Připravenost a odolnost budou začleněny do strukturovaných dialogů mezi EU a NATO, recipročních vzájemných brífinků a odborné přípravy. Zvláštní pozornost bude věnována vojenské mobilitě, klimatu a bezpečnosti, novým přelomovým technologiím, kybernetickému, kosmickému a obrannému průmyslu. K řešení připravenosti a odolnosti budou využívány výměny štábů v oblasti hybridní a zahraniční manipulace s informacemi, námořní bezpečnosti, operativní spolupráce a budování kapacit pro partnery.

30) Vzájemně rozvíjet odolnost prostřednictvím vnějších hospodářských a rozvojových politik

EU bude s partnery vzájemně rozvíjet odolnost a snižovat nadměrnou závislost prostřednictvím svých vnějších hospodářských a rozvojových politik. Bude to podpořeno prostřednictvím klíčových iniciativ, jako jsou Global Gateway, Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI – Globální Evropa), Nástroj předvstupní pomoci III a připravovaný Nový pakt pro Středomoří. K tomuto úsilí přispěje také diverzifikace a posílení integrace dodavatelských a hodnotových řetězců v partnerských zemích prostřednictvím dohod o volném obchodu, partnerství v oblasti čistého obchodu a investic, strategických partnerství v oblasti surovin a digitálních partnerství.

ZÁVĚR A DALŠÍ POSTUP

V souvislosti s rostoucími riziky způsobenými člověkem a přírodními riziky a zhoršujícími se bezpečnostním výhledem pro Evropu je naléhavě nutné, aby EU a její členské státy posílily připravenost. Ačkoli členské státy zůstávají hlavními aktéry v oblasti civilní ochrany, připravenosti a reakce na krize, strategie stanoví vizi unie připravenosti, v jejímž rámci by podpora EU doplňovala vnitrostátní úsilí. Společně budeme efektivnější, pružnější, s jasnou odpovědností, silnější v předvídání a reakci ve všech příslušných odvětvích. Flexibilní nástroje pomohou členským státům reagovat na neočekávané mimořádné situace. Práce na vytvoření unie připravenosti rovněž přispěje k tomu, aby byla EU inkluzivnější, konkurenceschopnější a více prosperovala. Evropa by tak mohla využít všech výhod rozsahu a účinnosti plynoucích ze společného postupu na úrovni Unie.

Provádění strategie bude pravidelně monitorováno. Aktuální informace budou pravidelně sdíleny s Radou a Evropským parlamentem s cílem sledovat pokrok při provádění.

Komise zároveň vyzývá Radu a Evropský parlament, aby společně s Komisí a vysokou představitelkou pracovaly na strategii a na opatřeních stanovených v akčním plánu a aby spolupracovaly na jejich realizaci.

Společně můžeme vybudovat bezpečnější, odolnější a bezpečnější Evropu.